

Yayın Tarihi: 23.07.2022 - Yazar: Ferdi Asım Hellaç

Daha az geçici vergi ödemek için yeniden değerlendirme yapmak

Öncelikle şunu ifade edelim. Yeniden değerlendirme uygulaması biraz kafa karışıklığı yarattı. Kafa karışıklığının temelinde ise bu konuda üç ayrı kanun düzenlemesinin var olması yatıyor. Bunlar VUK geçici 31, geçici 32 ve mükerrer 298. maddelerde yer alan düzenlemeler. Hepsisi yeniden değerlemeye yönelik hükümler içeriyor. Geçici 31'nci madde de yer alan düzenlemenin 31 Ocak 2021 tarihi itibarıyla uygulama süresi sona erdi. Geçici 32 ve mükerrer 298'nci madde düzenlemeleri geçerliliğini koruyor. Sürekli yeniden değerlendirme olarak adlandırılan düzenleme mükerrer 298'nci madde de hüküm altına alınmış. Vergi idaresi tereddütleri gidermek ve uygulamanın nasıl şekilleneceğini açıklamak adına kapsamlı bir tebliğ taslağı yayımladı. Yayımlanan tebliğ taslağıyla neredeyse tereddüt hasıl olarak bütün konular herhangi bir karışıklığa mahal vermeyecek şekilde net olarak ortaya konulmuş.

2021 Yılında Yeniden Değerleme Yapanlar Tekrar Yeniden Değerleme Yapabilecekler

2021 yılı içerisinde VUK geçici 31'nci maddesinde yer alan düzenlemeden yararlanıp yüzde 2 vergi ödemek suretiyle yeniden değerlendirme yapan mükellefler var. Şimdi 2022 takvim yılı içerisinde mükelleflerin VUK geçici 32 ve mükerrer 298. madde hükümleri dahilinde yeniden değerlendirme yapma imkanı var. Ancak, birincisinden yararlanmak için yüzde 2 vergi ödemek gerekiyor, diğerinin ise herhangi bir vergi yükü yok. Mükellefler mükerrer 298'nci madde hükümlerinden yararlanmadıkları sürece geçici 32'nci madde hükümlerinden yararlanma hakları her zaman saklı. Enflasyon düzeltme şartları ertelendiği için de Kanun 31.12.2023 tarihine kadar vergi ödemeksizin yeniden değerlendirme imkanı sağladı.

Yeniden değerlendirme vergi ödeyen şirketler için avantajlı!

Altını tekrar çizmekte fayda var. Yeniden değerlendirme uygulaması vergi ödeyen firmalar için çok avantajlı. Eğer birinci geçici vergi döneminde vergi matrahı oluşuyorsa 30 Nisan'a kadar geçici 32'nci madde hükümleri kapsamında yeniden değerlendirme yapmanız gerekiyordu. Yapmadıysanız da üzülmeyin ilk geçici vergi döneminde mükerrer 298 madde hükümlerinden yararlanmadığınız takdirde ikinci geçici vergi dönemi için geçici 32 madde hükümlerinden yararlanmanız mümkün. Ayrıca, bu değerlemenin üzerine ise sürekli yeniden değerlendirme yapabileceksiniz.

Şimdi gelelim uygulamadan mükellefler nasıl yararlanacak sorusunun cevabına.

Sürekli Yeniden Değerleme Ne Zaman Getirildi?

7338 sayılı Kanunun 31'inci maddesiyle 213 sayılı Kanunun mükerrer 298'inci maddesine eklenen (Ç) fıkrasıyla, enflasyon düzeltmesi şartlarının gerçekleşmediği hesap dönemlerinde, amortisman tabi iktisadi kıymetlerin ve bunlara ait amortismanların sürekli olarak yeniden değerlemeye tabi tutulabilmesi imkanı getirilmiştir. Enflasyon

düzeltilme şartlarının gerçekleşmediği dönem 1.1.2022 tarihi itibarıyla başlamış olup, 31.12.2023 tarihinde bitiyor, bilginize.

Geçici Vergi Dönemleri İtibarıyla Yeniden Değerleme Yapılabilir

Mükellefler geçici vergi dönemleri itibarıyla amortismanına tabi iktisadi kıymetler ile bunlara ait amortismanları mükerrer 298'inci hükümleri dahilinde Vergi Usul Kanununun geçici 33'üncü maddesi uyarınca enflasyon düzeltme şartlarının gerçekleşmemiş sayıldığı 2022 takvim yılı ile 2023 hesap döneminin geçici vergi dönemlerinde yeniden değerlendirilecekler. Tabiki mükerrer 298'e göre yeniden değerlendirme yapmadan önce geçici 32'nci maddeyi gözden kaçırmayın derim.

Geçici 32'ye göre Yeniden Değerleme Yapmak İçin Mükerrer 298'e Göre Yeniden Değerleme Yapılmamış Olması Gerekli

2022 yılında verilecek geçici vergi beyannamelerinde geçici vergi matrahı oluşacak mükellefler öncelikle VUK geçici 32. madde hükümlerini sonrasında ise VUK mükerrer 298. madde hükümlerini dikkate alarak sürekli yeniden değerlendirme imkanını kaçırmamalı. Ocak-Mart dönemine ilişkin olarak 17 Mayıs 2022 tarihinde verilecek geçici vergi beyannamesi için geçici 32 madde hükümlerinden yararlanma imkanı 30 Nisan 2022 tarihi itibarıyla sona erdi.

Ancak, ilk geçici vergi döneminde geçici 32'ye göre yeniden değerlendirme yapmayı kaçırdıysanız da üzülmeyin, mükerrer 298. madde hükümlerinden yararlanmadığınız takdirde ikinci geçici vergi dönemi ile izleyen dönem ve yıllarda geçici 32 madde hükümlerinden yararlanmanız mümkün.

Geçici 32'nci Maddenin Yüzde 2 Vergisi var, Mükerrer 298/Ç'nin Bir Maliyeti Yok!

Mükellefler isterlerse yüzde iki ödemeden doğrudan VUK mükerrer 298'inci madde hükümlerinden yararlanarak 2022 yılının ilk ve izleyen geçici vergi dönemlerinde yeniden değerlendirme yapabilirler. Sürekli yeniden değerlendirme olarak adlandırılan bu uygulamanın herhangi bir vergi maliyeti yok. Geçici 32 madde hükümlerinden yararlanmak için yüzde 2 ödemek zorunlu.

Hangi Kıymetler İçin Yeniden Değerleme İmkânı Var?

Enflasyon düzeltmesi şartlarının gerçekleşmediği dönem sonları itibarıyla aktive kayıtlı bulunan amortismanına tabi iktisadi kıymetler için yeniden değerlendirme imkanı var. Ayrıca, finansal kiralama yoluyla iktisap edilen kıymetler için de yeniden değerlendirme yapılabilir. Sat-kirala-geri al işlemine veya kira sertifikası ihracına konu edilen iktisadi kıymetler ile iktisadi kıymetlerin alım, satım ve inşaa işleri ile devamlı olarak uğraşanların bu amaçla aktiflerinde kayıtlı bulunan emtia niteliğindeki kıymetler yeniden değerlendirme kapsamı dışında. Bir de amortismanına tabi olmayan arazi ve arsalar sürekli olarak yapılacak yeniden değerlendirme kapsamı dışında tutulmuş. Ancak, geçici 32 madde hükümlerinden yararlanmak suretiyle yeniden değerlendirme yapılıyorsa ayırım yapılmaksızın bütün taşınmazlar yeniden değerlendirme kapsamında.

Kanun yeniden değerlemenin yapılacağı hesap döneminde aktife dahil edilen amortismanına tabi iktisadi kıymetler ile yapılmakta olan yatırımlar için yeniden değerlendirilmeye imkan vermiyor.

Kredi Faizleri İle Kur Farklarının Durumu

Geçici 32'nci madde hükümleri dahilinde yapılacak yeniden değerlemelerde ihtiyari olarak iktisadi kıymetin maliyetine intikal ettirilen kredi faizleri ve kur farkları ile bunlara tekabül eden amortisman tutarları yeniden değerlendirilme kapsamına girmektedirken, mükerrer 298'nci madde hükümleri dahilinde yapılacak yeniden değerlemelerde kredi faizleri ile kur farkları kapsama girmiyor.

Yeniden Değerleme Oranı

59 Numaralı Kurumlar Vergisi Sirküleri ile 2022 yılı birinci geçici vergi döneminde uygulanacak yeniden değerlendirilme oranı % 33,63 olarak tespit edildi. Bu oranı kullanmak suretiyle yeniden değerlendirilme yapabilirsiniz. Geçici 31'nci madde hükümlerinden faydalanıp, geçici 32'nci madde hükümlerinden faydalanmadıysanız 31.12.2021 tarihli bilançoda yer alan değerleri dikkate almak suretiyle yeniden değerlendirilme yapabilirsiniz.

Geçici 32'nci madde hükümlerinden faydalandıysanız ise geçici 32'nci madde kapsamında değerlendirilmiş iktisadi kıymetler ile birikmiş amortismanları yüzde 33,63 oranında artırarak yeniden değerlendirilme yapıp yeni değer üzerinden amortisman ayırabileceksiniz.

Daha önce de uyardım. Eğer geçici 32'nci madde hükümlerinden yararlanmadıysanız ve yararlanmayı düşünüyorsanız yüzde 33,63 uygulamasından yararlanmayın. Yeniden değerlendirilme için ikinci geçici vergi dönemine bırakın. İkinci geçici vergi döneminde geçici 32 ve mükerrer 298'den birlikte yararlanabilirsiniz.

Yeniden Değerleme Yapmanın Avantajı Nedir?

Uygulama amortismanına tabi iktisadi kıymetler ve bunlara ait amortismanların yeniden değerlendirilme oranı ile çarpılması suretiyle bulunan yeni değer iktisadi kıymetin faydalı ömrüne bölünerek bulunan tutarın gider yazılmasına imkanı veriyor. Ayrıca yeniden değerlendirilme neticesinde amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin yeniden değerlendirilmeden önceki net bilanço aktif değerinin, yeniden değerlendirilme oranı ile çarpımından sonra bulunacak net bilanço aktif değerinden indirilmesi suretiyle hesaplanan değer artışı, bilançonun pasifinde özel bir fon hesabına alınıyor ve böylece mükelleflerin öz kaynakları güçleniyor. Böylelikle finansman gider kısıtlaması uygulaması açısından da mükellefler avantajlı duruma geliyorlar.

Yeniden Değerleme İhtiyari, İktisadi Kıymetlerin Bir Kısmı ve Tamamı İçin Yeniden Değerleme Mümkün!

Yeniden değerlendirilme yapılması zorunlu olmayıp, bu karar mükelleflerin tercihine bırakılmıştır. Ayrıca, iktisadi kıymetlerin tamamı veya bir kısmı için uygulamadan yararlanılabiliyor.

Satış Kazancın Tespitinde Değer Artış Fonuna Dikkat

Vergi Usul Kanununun geçici 31 ve geçici 32'nci maddeleri kapsamında yapılan yeniden değerlendirme sonucu ortaya çıkan değer artışları yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadi kıymetin satışı halinde satış kazancının tespitinde dikkate alınmazken, mükerrer 298'nci madde kapsamında ortaya çıkan değer artışları sermayeye ilave edilmemişse birikmiş amortismanlar gibi dikkate alınarak satış kazancının tespitinde dikkate alınacak.

Değer Artış Fonları Enflasyon Düzeltmesi Yapılırken Dikkate Alınmayacak

Gerek Vergi Usul Kanununun geçici 31'nci madde kapsamında gerekse geçici 32'nci madde kapsamında yapılan yeniden değerlendirme sonucu ortaya çıkan değer artışları 31.12.2023 tarihli bilançonun öz sermaye kalemlerinin enflasyon düzeltmesine tabi tutulmasında, yeniden değerlendirme değer artış fonu öz sermayeden düşülmek suretiyle enflasyon düzeltmesi yapılacaktır.

Yeniden Değerleme Uygulaması Ne Zaman Sona Eriyor?

Kanun enflasyon düzeltmesi ile yeniden değerlendirme uygulamasının aynı anda yapılmasına izin vermiyor. Enflasyon düzeltme uygulamasının başlamasıyla birlikte yeniden değerlendirme uygulaması sona erecek. Hali hazırda 31.12.2023 tarihine kadar enflasyon düzeltmesi ertelendiği için, bu süreye kadar yeniden değerlendirme yapma imkanı var.

Kaynak: Dünya Gazetesi - Soner Ülgen YMM- 09.05.2022

Kaynak : <https://hellac.com/blogdetay/daha-az-gecici-vergi-odemek-icin-yeniden-degerleme-yapmak>

Erişim Tarihi : 25.05.2026